

ΟΝΟΜΑ .....

Ενότητα 9^η Μια περιπέτεια για τον Ρωμαίο

- 1.** Να σχηματίσεις το α' πρόσωπο οριστικής παρακειμένου της ενεργητικής και της παθητικής φωνής των παρακάτω ρημάτων:

Ρήμα	Παρακείμενος ενεργητικής φωνής	Παρακείμενος παθητικής φωνής
παιζω	έχω παιξει	έχω παιχτει
στολίζω		
χάνω		
μαζεύω		
απλώνω		
ακούω		
κρύβω		
κλείνω		

- 2.** Να κλίνεις τον παρακείμενο της ενεργητικής και της παθητικής φωνής του ρήματος **καθαρίζω**:

Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή

- 3.** Να μεταφέρεις τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων σε χρόνο παρακείμενο, στη φωνή που βρίσκονται:

- Ο Περικλής πέρασε το καλοκαίρι στο χωριό με τον παππού του.
- Η Στέλλα ενοχλείται από αυτά που λες.
- Ταλαιπωρούμαι πολύ από τον θόρυβο της μηχανής.
- Σταμάτησαν τη φασαρία νωρίς.
- Πληρώθηκαν από τις δύο του μνώς.
- Στολίσατε όμορφα το νυφικό αυτοκίνητο.

ΟΝΟΜΑ .....

Ενότητα 9^η Μια περιπέτεια για τον Ρωμαίο

- 5.** Να συμπληρώσεις τις φράσεις βάζοντας τα ρήματα της παρένθεσης στον παρακείμενο:

- Ο παππούς ..... (γερνώ). Τα μαλλιά του ..... (ασπρίζω). Το πρόσωπό του πλέον ..... (γεμίζω) ρυτίδες.
- ..... (αποφασίζω) να χάσω τα περιπτά κιλά μέχρι τον Αύγουστο.
- Ο ποντικός ..... (πιάνομαι) στη φάκα και η γάτα ..... (στήνω) καρτέρι απέξω.
- Παιδιά, ... (τελειώνω) με τα μαθήματά σας;
- Η συναυλία ..... (προγραμματίζομαι) για τον άλλο μήνα.
- Οι ακροατές ..... (κουράζομαι) πια και δεν παρακολουθούν.

- 6.** Να σχηματίσεις σύνθετες λέξεις:

ήλιος + βασιλεύω	→ πλιοβασίλεμα
φεγγάρι + φως	→ .....
ημέρα + νύχτα	→ .....
πικρό + αμύγδαλο	→ .....
ποτάμι + πλοίο	→ .....
νύχτα + πουλί	→ .....
άστρο + φέγγω	→ .....

ONOMA

Ενότητα 9γ' Ένας αρλεκίνος από χαρτί

1. Να υπογραμμίσεις τα χρονικά επιρρήματα στις παρακάτω προτάσεις:

- Ήρθε νωρίς και έφυγε αργά.
- Ύστερα άνοιξε την πόρτα και μπήκε μέσα στο σκοτεινό δωμάτιο.
- Θα φύγω σήμερα και θα ξανάρθω σύντομα.
- Πετάει πάντα ψηλά και ποτέ χαμπλά.
- Θα τελειώσουμε αμέσως και ύστερα θα πάμε στο πάρκο να περπατήσουμε.

2. Να συμπληρώσεις το κατάλληλο χρονικό επίρρημα:

- ..... [Πριν, Μετά] αρχίσει η παράσταση, ακουγόταν απαλή μουσική.
- Θα πάμε στο θέατρο ..... [αύριο, χθες].
- Φεύγω για τη δουλειά ..... [αργά, νωρίς] το πρωί και γυρίζω ..... [αργά, γρήγορα] το απόγευμα.
- Έχει αρχίσει το γκρέμισμα του σπιτιού από ..... [χθες, αύριο] και θα τελειώσει ..... [σύντομα, πέρσι].

3. Να γράψεις μια φράση με αντίθετο νόνημα, αλλάζοντας το χρονικό επίρρημα με ένα που έχει αντίθετη σημασία:

- Ποτέ δε λέω ψέματα.
Πάντα λέω ψέματα.
- Πηγαίνουμε συχνά εκδρομές.
.....
- Ξεκίνησα νωρίς.
.....
- Θα σου τηλεφωνήσω νωρίτερα.
.....
- Αρχικά, σου είπα την αλήθεια.
.....

ONOMA

Ενότητα 9δ Όρνιθες

Na μετατρέψεις τον ευθύ σε πλάγιο λόγο:

- Νίκο, πάρε το δέμα από το πάτωμα.
Είπε στον Νίκο να πάρει το δέμα από το πάτωμα.
- Μνη γκρινιάζεις, Μάρκο.
Η μπέρα είπε στον .....
- Πρέπει να προσέχετε τις οδηγίες των εκπαιδευτών.
Η σύμβουλος είπε στα παιδιά .....
- Κατερίνα, άκουσες αυτό το τραγούδι;
Η Δήμητρα ρώτησε την .....
- Θέλετε να σας πω ένα παραμύθι;
Ο παππούς ρώτησε τα παιδιά .....
- Πριν χρησιμοποιήσετε τη συσκευή, πρέπει να διαβάσετε τις οδηγίες χρήσης.
Ο πωλητής είπε στους πελάτες .....

Na σημειώσεις πού έχουμε πλάγιο λόγο και πού ευθύ λόγο:

- Πού είναι το πουκάμισό μου; ρώτησε ο Σταύρος. {ευθύς λόγος}

ΟΝΟΜΑ

1. Να κλίνεις τον υπερσυντέλικο του ρήματος **εφαρμόζω** στην ενεργητική και στην παθητική φωνή:

Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή

2. Να συμπληρώσεις τον πίνακα:

Ρήμα	Υπερσυντέλικος ενεργητικής φωνής	Υπερσυντέλικος παθητικής φωνής
μειώνω	είχα μειώσει	είχα μειωθεί
πληρώνω		
αναγκάζεις		
δένει		
κουρεύουμε		
ζεσταίνουν		
κρίνετε		

3. Να μεταφέρεις τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων στον υπερσυντέλικο:

- Δεν καπνίσατε μπροστά στα παιδιά.
Δεν είχατε καπνίσει μπροστά στα παιδιά.
- Η εκδρομή οργανώθηκε από τον σύλλογο.
- Ο νόμος εφαρμόστηκε αυστηρά.

ΟΝΟΜΑ

4. Να γράψεις τα ρήματα στον ίδιο χρόνο και στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού:

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
είχα παιξει	
είχε βαφτίσει	είχαν βαφτεί
	είχαμε κουρευτεί
είχα ράψει	
είχες δεχτεί	είχατε σωθεί
	είχαν ψαρέψει
είχε διώξει	
	είχαμε συγκεντρώσει
είχα δανείσει	

5. Να γράψεις σε ποιο χρόνο και σε ποια φωνή βρίσκονται τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων:

- Η Φωτεινή έχει πάει μέχρι το περίπτερο.
(παρακείμενος ενεργητικής φωνής)
- Δεν είχα διαβάσει την Ιστορία σήμερα.
(.....)
- Ο Ρωμαίος και η Ιουλιέτα αγαπήθηκαν πραγματικά.
(.....)
- Τα πεπόνια πουλήθηκαν σε καλή τιμή πέρυσι.
(.....)
- Μη στενοχωριέσαι, και όλα θα πάνε καλά.
(.....)

ΟΝΟΜΑ.....

Ενότητα 9ζ Ο κεραμιδοτρέχαλος

1. Ποια ερώτηση νομίζεις ότι ταιριάζει σε κάθε απάντηση;

- Ποιος παίζει πιάνο;
Ο Θανάσης παίζει πιάνο.
- Θα ξεκινήσω στις επτά ακριβώς.
- Θα ταξιδεύουμε τρεις ώρες.
- Μου δάνεισε τέσσερα βιβλία.
- Η Στέλλα θα εκφωνήσει τον πανηγυρικό της ημέρας.
- Θα έρθουν μαζί μας οι μαθητές του αδείου.

2. Να υπογραμμίσεις στις παρακάτω προτάσεις τις ερωτηματικές αντωνυμίες:

- Ποιανού ιδέα ήταν να ταξιδέψουμε με το τρένο;
- Με ρώπτωσε ποιο φόρεμα μου αρέσει πιο πολύ.
- Ποιοι θα παιζουν σήμερα στην ομάδα του μπάσκετ;
- Ξέρεις ποιοι θα είναι στην παρέα μας;
- Σκέφτηκες τι θα φορέσεις;
- Σε ποιο πανεπιστήμιο φοιτά ο αδερφός σου;
- Πόσες ασκήσεις έχεις στα μαθηματικά για αύριο;

3. Να κλίνεις την ερωτηματική αντωνυμία **πόσος, πόση, πόσο:**

Ενικός αριθμός			
Όνομ.	Γεν.	Αιτ.	
Πληθυντικός αριθμός			
Όνομ.	Γεν.	Αιτ.	

ΟΝΟΜΑ.....

Ενότητα 9η ο κεραμιδοτρέχαλος

★ Να κλίνεις την ερωτηματική αντωνυμία **ποιος** μέσα στις προτάσεις:

Ενικός αριθμός	
Όνομ.	..... θα μαζέψει τα τετράδια, σήμερα;
Γεν.	..... ιδέα ήταν αυτή η εκδρομή;
Αιτ.	..... να ρωτήσω στο μάθημα της Ιστορίας;
Πληθυντικός αριθμός	
Όνομ.	..... έχουν ταξιδέψει με αεροπλάνο;
Γεν.	..... τα ονόματα αρχίζουν από «κ»;
Αιτ.	..... κάλεσες στο πάρτι σου;

Με το λεξιλόγιο της ενότητας!

σκηνή, κωμωδία, θέατρο, σκηνοθέτης, φιλοδώρημα, πρεμιέρα, παράσταση, ρόλος, αυλαία, πθωποίσδιος, δράμα, θεατής, θεατρίνα, εισιτήριο, πρόγραμμα

Να συμπληρώσεις το κείμενο, επιλέγοντας από τις παραπάνω λέξεις.

Πρόσεξε να τις βάλεις στην πτώση και στον αριθμό που πρέπει:

Τον περασμένο χειμώνα πήγα με την οικογένειά μου για πρώτη φορά σε ..... . Η ..... που είδαμε ήταν πολύ προσεγμένη.

Όταν άνοιξε η ..... , εμφανίστηκε στη ..... μια νέα ..... με μακριά ξανθά μαλλιά. Τη γνώριζα από την τηλεόραση. Είχα συνηθίσει να τη βλέπω σε ..... και να ξεκαρδίζομαι από τα γέλια. Το θεατρικό έργο όμως ήταν ένα ..... . Και σε αυτό τον ..... επίσης ήταν πολύ καλή.

Στο ..... ένοραφε ότι παίζουν τέσσερις άντρες

1 Τι προσφέρει ο κλόουν σ' αυτούς που δεν έχουν που να ζεσταθούν;

2 Τι προσφέρει ο κλόουν σ' αυτούς που δεν έχουν να πιουν νερό;

3 Τι προσφέρει ο κλόουν σ' αυτούς που δεν μπορούν να ονειρευτούν;

4 Τι κρύβει στις τσέπες του ο κλόουν;

5 Μετατρέψτε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο και αντίστροφα:

Ο διευθυντής μας ρώτησε: .....

-Ποιοι θέλετε να πάτε στο θέατρο; .....

-Όλοι θέλουμε να πάμε, ...

απαντήσαμε εμείς. ....

..... Ο ταμίας του θεάτρου ρώτησε τη

..... δασκάλα μας πόσα εισιτήρια

..... θέλουμε κι αυτή απάντησε είκοσι.

6 Ο χρόνος που δηλώνει πως κάτι έγινε στο παρελθόν και τώρα έχει πια
τελειώσει είναι ο .....

7. Ο χρόνος που δηλώνει πως κάτι έγινε στο παρελθόν πριν γίνει κάτι
άλλο είναι ο .....

8 Ένωσε τις παρακάτω απλές λέξεις και σχημάτισε σύνθετες:

Βάτραχος + άνθρωπος =.....

Ποταμός + πλοίο =.....

Ζώο + φίλος =.....

Ψάρι + σούπα =.....

9. Σχημάτισε τις παρακάτω πτώσεις των ουσιαστικών:

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
ονομαστική	γενική	γενική	αιτιατική
Η σάση			
Η πόλη			
Η λέξη			
Η θέση			

Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις με **ποιο** ή **πιο**.

❖ Αν θέλεις να φτάσουμε στην άρα μας για να δούμε την παράσταση, περπά-
τα ..... γρήγορα.

❖ Με ..... χρώμα ανακάτεψες το μαύρο και έφτιαξες το γκρι τοίχο για το
οκνικό;

❖ Ξέρεις ..... είναι το ..... μεγάλο αρχαίο θέατρο στην Ελλάδα;

❖ ..... από τα αρχαία θέατρα είναι ..... κοντά στην περιοχή σου;

2. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με ένα από τα πιο ή πιο, ποια ή πια

- _____ είναι αυτή που θα έρθει;
- _____ τάξη είναι _____ μεγάλη;
- Φτάνει _____ η αναμονή! _____ παιδί θα έρθει να βοηθήσει;
- _____ μέρα θα πάμε εκδρομή! Δε μπορώ _____ να περιμένω!
- Δε ξέρω πραγματικά _____ βιβλίο να διαλέξω.
- _____ είναι _____ ωραίο, το κόκκινο ή το κίτρινο;
- Σταματήστε _____!

3. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα

Ενεστώτας	Παρακείμενος		Υπερσυντέλικος	
Ενεργητ. Φωνή	Ενεργητ. Φωνή	Παθητική Φωνή	Ενεργητ. Φωνή	Παθητική Φωνή
Ζωγραφίζω				
Κρύβω				
Ψάχνω				
Ντύνω				
Γυμνάζω				
ποτίζω				

4. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το κατάλληλο χρομικό επίρρημα

- _____ ο δρόμος είχε περισσότερη κίνηση.
- Το θέμα αυτό είναι σημαντικό. Πρέπει να το συζητήσουμε _____.
- Ο παππούς του Θανάση είχε _____ ένα βιβλιοπωλείο.
- _____ θα πάω στο γιατρό.
- _____ ο χειμώνας ήταν πιο κρύος.
- _____ λίγο μιλήσαμε στο τηλέφωνο και αποφασίσαμε να βρεθούμε.
- Μου αρέσει να πηγαίνω _____ στο θέατρο.

5. Να μετατρέψετε τις παρακάτω προτάσεις από ευθύ σε πλάγιο λόγο και το αντίστροφο.

- «Να προσέχετε όταν περνάτε το δρόμο», μας είπε η μητέρα.

_____

- Ο πατέρας μας ζήτησε να είμαστε φρόνιμοι μέχρι να γυρίσει.

_____

- Η δασκάλα μου ζήτησε να σηκωθώ στον πίνακα

_____

- «Αύριο θα πάμε εκδρομή», μας ανακοίνωσε η δασκάλα.

6. Να διορθώσετε τις παρακάτω λέξεις

παράστασι	Θέατρο	φηλοδόρημα	ταξηθέτρια	κωμοδία	Εισιτήριο